

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za razvoj

2012/2135(INI)

25.7.2012

OSNUTEK POROČILA

o razvojnih vidikih pravic intelektualne lastnine za genske vire: vpliv na zmanjšanje revščine v državah v razvoju
(2012/2135(INI))

Odbor za razvoj

Poročevalka: Catherine Grèze

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽITEV	8

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o razvojnih vidikih pravic intelektualne lastnine za genske vire: vpliv na zmanjšanje revščine v državah v razvoju (2012/2135(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Konvencije o biološki raznovrstnosti (CBD) iz leta 1992,
- ob upoštevanju Protokola iz Nagoje iz leta 2010 h Konvenciji o biološki raznovrstnosti o dostopu do genskih virov ter poštenu in pravični delitvi koristi, ki izhajajo iz njihove rabe;
- ob upoštevanju Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo iz leta 2001,
- ob upoštevanju Pogodbe o sodelovanju na področju patentov iz leta 2002,
- ob upoštevanju Deklaracije Združenih narodov o pravicah domorodnih ljudstev, ki jo je Generalna skupščina sprejela 13. septembra 2007,
- ob upoštevanju Konvencije Mednarodne organizacije dela iz leta 1989 o avtohtonih in plemenskih ljudstvih (št. 169),
- ob upoštevanju Mednarodne konvencije za varstvo novih sort rastlin, kot je bila revidirana v Ženevi 19. marca 1991;
- ob upoštevanju Sporazuma STO o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine iz leta 1995,
- ob upoštevanju Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo iz leta 2002 (ITPGR) in okvira SZO glede virusov gripe iz leta 2011,
- ob upoštevanju Direktive 98/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 1998 o pravnem varstvu biotehnoloških izumov¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. oktobra 2010 o strateških ciljih EU za deseto srečanje konference pogodbenic konvencije o biološki raznovrstnosti, ki je potekalo v Nagoji na Japonskem od 18. do 29. oktobra 2010²,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom „Naše življenjsko zavarovanje, naš naravni kapital: strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020“ (COM(2011)0244),

¹ UL L 213, 30.7.1998, str. 13.

² UL C 371E, 20.12.2011, str. 14.

- ob upoštevanju poročila s srečanja skupine tehničnih in pravnih strokovnjakov o tradicionalnem znanju, povezanem z genskimi viri, v okviru mednarodne ureditve o dostopu do genskih virov in porazdelitvi njihovih koristi, UNEP/CBD/WG-ABS/8/2, 2009,
 - ob upoštevanju študije z naslovom „Pravice intelektualne lastnine za genske vire in boj proti revščini“ iz leta 2011, ki jo je zahteval Odbor za razvoj Evropskega parlamenta,
 - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za razvoj (A7-0000/2012),
- A. ker sta preživetje in blaginja 70 % revnega podeželskega in mestnega prebivalstva po svetu neposredno odvisna od biotske raznovrstnosti;
 - B. ker je glavni cilj Konvencije o biološki raznovrstnosti skrb za ohranjanje biotske raznovrstnosti in trajnostno rabo virov ter odpravljanje ovir za to rabo;
 - C. ker ponudniki genskih virov in imetniki s tem povezanega tradicionalnega znanja pogosto prihajajo iz držav v razvoju, ki so biotsko zelo raznovrstne;
 - D. ker je bila nacionalna zakonodaja o dostopu in souporabi koristi, sprejeta v okviru Konvencije o biološki raznovrstnosti, odgovor na biopiratsvo ter iskanje, razvoj in trženje novih proizvodov na podlagi bioloških virov;
 - E. ker člen 27.3 (b) sporazuma TRIPS Svetovne trgovinske organizacije vladam omogoča, da rastline, živali in pretežno biološke procese izključijo iz patentiranja, medtem ko je mogoče mikroorganizme ter nebiološke in mikrobiološke procese patentirati;
 - F. ker so članice OECD močno odvisne od genskih virov za uvoženo hrano in kmetijske proizvode, zaradi česar je mednarodno sodelovanje na področju ohranjanja in trajnostne rabe genskih virov bistvenega pomena;
 - G. ker Deklaracija ZN o pravicah avtohtonih ljudstev iz leta 2007 potrjuje njihovo pravico, da ohranjajo, nadzirajo, varujejo in razvijajo tradicionalno znanje;

I. Genska raznovrstnost in razvojni cilji tisočletja

1. opominja na neposredno povezavo med varstvom biotske raznovrstnosti in uresničenjem razvojnih ciljev tisočletja; poudarja, da so biotska raznovrstnost in zdravi ekosistemi bistvenega pomena za kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo;
2. poudarja, da se Konvencija o biološki raznovrstnosti močno razlikuje od drugih mednarodnih okoljskih pogodb, saj izrecno omenja vprašanje pravičnosti in enakopravnosti pri ohranjanju in uporabi bioloških virov ter mu namenja pomembno vlogo;
3. poudarja, da čeprav splošna definicija biopiratsva ne obstaja, ta izraz ponavadi označuje industrijsko prisvajanje in patentiranje proizvodov na podlagi tradicionalnega znanja ali

genskih virov avtohtonih ljudstev, brez dovoljenja in nadomestila za države, od koder ti viri izvirajo;

4. opozarja na izzive, ki jih pomenijo pravice intelektualne lastnine za genske vire in tradicionalno znanje v državah v razvoju, kar zadeva dostop do zdravil, proizvodnjo generičnih zdravil in dostop kmetov do semen; glede na to opozarja, da mora biti trgovinska politika EU, povezana s pravicami intelektualne lastnine, usklajena s konceptom EU o skladnosti politike za razvoj, kot je določeno v Pogodbi o EU;
5. opominja, da sta Konvencija o biološki raznovrstnosti in nagojski protokol osrednji okvir za upravljanje dostopa in souporabe koristi; ugotavlja, da je upravljanje v zvezi s pravicami intelektualne lastnine, genskimi viri in izkoreninjanjem revščine tudi naloga STO, Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), SZO in Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO), kar pomeni izzive pri zagotavljanju usklajenega pristopa pri njihovi podpori ureditvi iz Konvencije o biološki raznovrstnosti;

Kmetijstvo in zdravje

6. poudarja, da je potreben širok izbor genskih virov za hrano in kmetijstvo, da se zagotovijo boljše storitve ekosistemov; poudarja, da je uporaba teh genskih virov ključnega pomena za zanesljivo preskrbo s hrano, trajnostnost kmetijstva in okolja ter boj proti podnebnim spremembam;
7. poudarja, da divje sorte kmetijskih rastlin, ki so pomembne za zanesljivo preskrbo s hrano v državah članicah EU, rastejo predvsem v državah v razvoju; poziva EU, naj se v okviru Mednarodne konvencije o varstvu novih sort rastlin (UPOV) vzdrži podpore uvajanju zakonodaje, ki bi lahko ovirala kmete pri zanašanju na na kmetiji pridelana semena, saj bi bila s tem kršena pravica do hrane v državah v razvoju;
8. poudarja, da boj proti biopiratsvu vključuje tudi izvajanje in izboljšave obstoječih ureditev za večstranski dostop in souporabo koristi na področjih kmetijstva in zdravstva, kot sta Mednarodna pogodba o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo (ITPGR) ali medvladno srečanje o pripravljenosti na pandemijo gripe SZO;

II. Pravice avtohtonih in lokalnih skupnosti do tradicionalnega znanja

9. ugotavlja, da je tradicionalno znanje znanje, ki ga imajo določene avtohtone in lokalne skupnosti in ki ga izrabljajo tudi številni družbeni segmenti določene regije ali države;
10. poudarja, da je tri četrtine rastlin, ki se danes uporabljajo v sodobni medicini, odkrila tradicionalna medicina; je prepričan, da je biopiratsvo prepričljiv razlog za varstvo tradicionalnega znanja, zlasti če je povezano z genskimi viri, ki imajo ekonomsko vrednost za farmacevtsko industrijo;
11. opozarja na nevarnost, da bi tradicionalno znanje vrednotili samo s trgovinskega vidika; poudarja, da obstoječi okvir za pravice intelektualne lastnine ni prilagojen tako raznoliki skupini, kot so imetniki tradicionalnega znanja; zato poudarja, da je treba določiti mednarodno ureditev pravic intelektualne lastnine *sui generis*, ki bo ohranjala različne interese lokalnih skupnosti in bo v skladu z običajnim pravom;

12. obžaluje, da se ukrepi spremljanja iz nagojskega protokola ne zajemajo tradicionalnega znanja, povezanega z genskimi viri; meni, da bi morala EU pri izvajanju nagojskega protokola za tradicionalno znanje predvideti vsaj takšno raven zaščite kot za genske vire;

III. Boj proti biopirastvu – pot naprej

13. poudarja, da biopirastvo lahko obstaja zaradi neobstoja nacionalnih predpisov in mehanizmov za njihovo izvajanje v državah v razvoju in zaradi neobstoja mehanizmov skladnosti v razvitih državah;

14. poudarja, da bodo cilji Konvencije o biološki raznovrstnosti uresničeni samo, če bo omogočena poštena in pravična souporaba koristi; poziva EU in države članice, naj se zavzamejo za hitro ratifikacijo nagojskega protokola, kar bo omogočilo boj proti biopirastvu ter ponovno pošteno in pravično izmenjavo genskih virov; opozarja na vlogo razvojnega sodelovanja EU pri nudenju pomoči državam v razvoju za gradnjo pravnih in institucionalnih zmogljivosti na področju dostopa in souporabe koristi;

Izboljšave podatkovnih zbirk ter razkritje zahtev glede genskih virov in tradicionalnega znanja

15. opozarja na predlog držav v razvoju za zavezujočo uredbo, ki bi od prijaviteljev patentov zahtevala: (a) razkritje izvora in porekla genskih virov in povezanega tradicionalnega znanja, uporabljenih pri izumih; (b) dokazilo o soglasju po predhodnem obveščanju pristojnih organov v državi, od koder viri izhajajo; (c) dokazilo o pošteni in pravični souporabi koristi, potrjeno z mednarodnim potrdilom o poreklu;

16. obžaluje, da ni jasnih statističnih podatkov o biopirastvu in nezakonitem prisvajanju, in poziva EU, naj podpre ustanovitev neodvisnega organa, ki bo to pomanjkljivost odpravil;

17. je prepričan, da je zavezujoč instrument najbolj gotova pot, da bodo države uporabnice začele izvajati ukrepe v zvezi z biotsko raznovrstnostjo v sistemu pravic intelektualne lastnine; poziva, da je treba podelitev patentov pogojevati s spoštovanjem obveznih zahtev za razkritje porekla genskih virov in tradicionalnega znanja v vlogah za patente; poudarja, da bi moral biti pri tem predložen tudi dokaz, da so bili genski viri in tradicionalno znanje pridobljeni v skladu z veljavnimi pravili (tj. soglasje po predhodnem obveščanju in vzajemno dogovorjeni pogoji);

Prizadevanje za skladen svetovni sistem upravljanja

18. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je sicer Konvencija o biološki raznovrstnosti namenjena poštenemu in pravičnemu dostopu in souporabi koristi med ponudniki in uporabniki genskih virov, vendar sta STO in sporazum TRIPS 20 let dajala prednost uporabnikom genskih virov prek mehanizma STO za reševanje sporov za zaščito patentov;

19. vztraja, da bi moral biti sporazum TRIPS STO usklajen s Konvencijo o biološki raznovrstnosti in nagojskim protokolom, zato meni, da je treba postaviti obvezne zahteve za razkritje porekla genskih virov med prijavo patentov;

20. poudarja, da bi te zahteve lahko uvedli s spremembo sporazuma TRIPS STO ali v okviru

WIPO; prav tako meni, da bi morala EU, dokler ne bo sprejet mednarodni sporazum, v svoji zakonodaji postaviti jasne in obvezne zahteve za razkritje porekla genskih virov in povezanega tradicionalnega znanja v prijavah patentov;

21. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

OBRAZLOŽITEV

Uvod

Varstvo in ohranjanje genske raznovrstnosti je bistveni pogoj za uresničenje razvojnih ciljev tisočletja. Genski viri so še posebej pomembni za trajnostno kmetijstvo in zanesljivo preskrbo s hrano. Genska raznovrstnost je prav tako pomemben element za preživetje vrst in odpornost ekosistemov. Izguba genske raznovrstnosti, do katere prihaja v okviru procesa izgubljanja biotske raznovrstnosti, je eden največjih izzivov za človeštvo. .

Čeprav je genska raznovrstnost ključnega pomena za človekovo preživetje, se izgublja s skrb zbujujočo hitrostjo. To pomeni nove izzive tako za imetnike kot uporabnike genskih virov, pri čemer so prvi v glavnem biotsko raznovrstne države v razvoju, drugi pa razvite države.

V teh okoliščinah je biopiratsvo postalo pomemben razlog za zaskrbljenost držav v razvoju. Čeprav splošna opredelitev biopiratsva ne obstaja, se ta izraz ponavadi uporablja za odvzem bioloških virov lokalnim skupnostim ali avtohtonim prebivalcem in njihovo patentiranje, pri čemer ustvarjeni dobiček ne gre v korist skupnostim, ki so vire odkrile, razkrile njihove lastnosti in so jih uporabljale.

Čeprav nedvoumni statistični podatki o biopiratsvu in nezakonitem prisvajanju ne obstajajo, se je v zadnjih 20 letih nabralo kar nekaj primerov, vključno z rumenim fižolom enola, kaktusom hoodia, rooibosom, indijsko melijo (neem) itd., ki so izzive v zvezi z nezakonito uporabo genskih virov in tradicionalnega znanja pokazali v novi luči. Boj proti biopiratsvu je torej ogromen izziv, s katerim se mora soočiti EU, saj je takšno ravnanje v nasprotju z zavezami EU, da bo izkoreninila revščino in zaščitila biotsko raznovrstnost, pa tudi z načelom skladnosti politik za razvoj, zapisanim v členu 208 Lizbonske pogodbe.

Neravnovesje med ponudniki in uporabniki genskih virov je vprašanje dostopa do genskih virov in souporabe njihovih koristi postavilo na mednarodni oder. V tem kontekstu igra **Konvencija o biološki raznovrstnosti** (1992) enkratno vlogo. Je ena najpomembnejših pogodb o uravnavanju ohranjanja in uporabe biotske raznovrstnosti na mednarodni ravni, kljub temu pa se močno razlikuje od drugih mednarodnih okoljskih pogodb. Vprašanja poštenosti in pravičnosti v njej igrajo očitno in osrednjo vlogo.

Natančneje, ena od glavnih zahtev za okvir **dostopa in souporabe koristi**, ki ga določata konvencija in nagojski protokol, je, da se v zameno za dostop do genskih virov in tradicionalnega znanja dodelijo koristi in da je treba pred dostopom pridobiti **soglasje po predhodnem obveščanju**. Poleg tega je treba s pogajanjem doseči **vzajemno dogovorjene pogoje** za souporabo koristi.

Glede na to se poročevalka zavzema za hitro ratifikacijo nagojskega protokola kot pomembnega instrumenta za boj proti biopiratsvu in povrnitev poštenosti in pravičnosti v izmenjavo genskih virov. To kljub vsemu pomeni, da morajo tako države v razvoju kot razvite države sprejeti ukrepe, da se bo začel protokol dejansko izvajati. Mnoge države v razvoju niso sprejele ali niso bile zmožne sprejeti ustreznega pravnega okvira za dostop in

souporabo koristi, razvite države pa niso vzpostavile učinkovitih mehanizmov skladnosti, ki bi zagotovili uveljavljanje poštene in pravične souporabe koristi v primerih, ko zasebni subjekti v njihovi sodni pristojnosti uporabljajo genske vire biotsko raznovrstnih držav.

Če povzamemo, protokol zahteva sprejetje ali dopolnitve podrobne domače zakonodaje o dostopu in souporabi koristi v državah v razvoju kot pogoj, da se lahko od držav uporabnic pričakuje spoštovanje zahteve za soglasje po predhodnem obveščanju. Glede na to, da v številnih državah v razvoju takšna zakonodaja ne obstaja, to pomeni resničen izziv in zahteva še precej dela pri vzpostavljanju pravnih in institucionalnih zmogljivosti. Zato bi bilo treba razvojno pomoč EU uporabiti za zagotavljanje pomoči državam v razvoju pri vzpostavljanju teh zmogljivosti v zvezi z vprašanji dostopa in souporabe koristi. Kar zadeva skladnost, morajo EU in države članice uvesti učinkovite ukrepe, da zagotovijo, da so genski viri pridobljeni v soglasju po predhodnem obveščanju in pod vzajemno dogovorjenimi pogoji, ob spoštovanju nacionalne zakonodaje o dostopu in souporabi koristi države ponudnice. V EU bo treba prilagoditi tudi pravne sisteme držav, da bodo na voljo pravna sredstva v primeru sporov in pravno varstvo.

Za uspešen boj proti biopiratsvu pa je treba odgovoriti na naslednje izzive:

1. Kmetijstvo in zdravstvo

Uporaba najrazličnejših genskih virov za hrano in kmetijstvo je ključnega pomena za zanesljivo preskrbo s hrano, trajnostnost kmetijstva in okolja ter boj proti podnebnim spremembam.

Doslej je večina držav v razvoju priznavala pravice malih kmetov do hrambe in izmenjave semen. V zvezi s tem je poročevalka še posebej zaskrbljena zaradi posledic Mednarodne konvencije za varstvo novih sort rastlin iz leta 1991 za zanesljivo preskrbo s hrano v državah v razvoju, saj korenito omejuje možnosti držav, da uveljavijo izjeme pri pravicah vzgojiteljev rastlin v korist pravice kmetov, da znova uporabijo in si izmenjujejo pridelano seme.

Poročevalka meni, da je treba pravico kmetov, da uporabijo pridelano seme, zaščititi, saj gre za pomemben vidik pravice do hrane.

Poleg tega genski viri iz biotsko raznovrstnih držav veliko prispevajo k razvoju in raziskavam v farmacevtski industriji. Žal je bilo dokazano, da pravice intelektualne lastnine predstavljajo precejšen izziv pri dostopu do zdravil v revnih državah. Te pravice ne bi smele omejevati dostopa prebivalstva do cenovno ugodnih zdravil, zlasti če same temeljijo na genskih virih, ki izvirajo iz držav v razvoju. Prav tako pomembno je zagotoviti ustrezno souporabo koristi, ki izvirajo iz farmacevtske oziroma medicinske uporabe in komercializacije genskih virov, najdenih na ozemlju teh držav.

2. Pravice avtohtonih in lokalnih skupnosti ter tradicionalno znanje

Imetnikom tradicionalnega znanja je treba omogočiti, da ohranijo, nadzirajo in zaščitijo to znanje, saj to ni bistvenega pomena samo za njihovo ekonomsko in kulturno preživetje,

temveč tudi za ohranjanje biotske raznovrstnosti, ki koristi celemu svetu.

V situacijah, ko tradicionalno znanje avtohtonih in lokalnih skupnosti prinaša precejšnje koristi industriji, vključno s farmacevtsko, kozmetično in kmetijsko, je njegovo zaščita pomemben izziv, ki vključuje boj proti biopirastvu v povezavi z razvojem in trženjem novih proizvodov na podlagi bioloških virov.

Čeprav se zaščita tradicionalnega znanja v groben obravnava v okviru človekovih pravic, pravic avtohtonih skupnosti in prizadevanj za ohranjanje biotske raznovrstnosti, je poročevalka prepričana, da so potrebne izboljšave na mednarodni institucionalni ravni, da se prepreči biopirastvo, povezano z nezakonito uporabo tradicionalnega znanja. Cilji ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva človekovih pravic so resda zapisani v številnih mednarodnih instrumentih za okolje in človekove pravice, vendar večinoma niso zavezujoči, prav tako pa ne obstajajo mehanizmi za izvajanje mednarodnih sporazumov o pravicah intelektualne lastnine, zlasti sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (TRIPS).

V zadnji letih se pravice avtohtonih in lokalnih skupnosti na mednarodni ravni vse bolj in bolj priznavajo, vendar je treba še vedno narediti ogromno, da jih bo mogoče učinkovito uveljavljati. Edina pravno zavezujoča mednarodna konvencija o pravicah avtohtonih prebivalcev je Konvencija št. 169 o avtohtonih in plemenskih ljudstvih Mednarodne organizacije dela iz leta 1989. Čeprav Deklaracija ZN o pravicah avtohtonih ljudstev iz leta 2007 (UNDRIP) slednje obravnava na celovit način in tudi njihovi pravici do samoodločbe pripisuje bistven pomen, ni zavezujoč instrument. Konvencija o biološki raznovrstnosti pa kot zavezujoča mednarodna pogodba v členu 8(j) določa, da so države obvezane zaščititi tradicionalno znanje avtohtonih in lokalnih skupnosti. Pravila o tradicionalnem znanju so bila izpopolnjena z nagojskim protokolom k omenjeni konvenciji iz leta 2010.

Protokol postavlja oziroma potrjuje podobne zahteve glede soglasja po predhodnem obveščanju avtohtonih lokalnih skupnosti in glede vzajemno dogovorjenih pogojev, da se zagotovi poštena souporaba koristi, vključno z ukrepi v primerih neskladnosti ter z možnostjo uporabe pravnih sredstev in sodnega varstva. Zahteve glede tradicionalnega znanja so žal zapisane v manj zavezujočem jeziku kot tiste glede genskih virov, tradicionalno znanje, povezano z genskimi viri, pa ni zajeto v ukrepih spremljanja, ki jih predvideva protokol: ne predvideva obveznega razkritja informacij o uporabljenem tradicionalnem znanju kontrolni točki, mednarodno priznano potrdilo o skladnosti pa ne zajema tradicionalnega znanja, povezanega z genskimi viri, kar omejuje možnosti odkrivanja biopirastva, povezanega s takim znanjem.

Glede na te pomanjkljivosti poročevalka meni, da je treba tradicionalno znanje zavarovati enako dobro kot genske vire in opredeliti pravno zavezujočo mednarodno ureditev *sui generis* za pravice intelektualne lastnine, ki bo med drugim upoštevala različne interese lokalnih skupnosti in običajno pravo. Treba bo tudi prilagoditi ureditvi TRIPS STO in WIPO, da bosta združljivi s Konvencijo o biološki raznovrstnosti in nagojskim protokolom.

3. Prizadevanje za skladen svetovni sistem upravljanja

Konvencija o biološki raznovrstnosti in nagojski protokol sta osrednji mednarodni forum za

razprave o upravljanju dostopa do genskih virov in souporabe iz njih izviraajočih koristi. Vprašanje upravljanja v zvezi s pravicami intelektualne lastnine, genskimi viri in izkoreninjanjem revščine zadeva tudi različne mednarodne organizacije, kot so STO, Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), SZO in Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (WIPO), kar pomeni izzive pri zagotavljanju usklajenega pristopa in vzajemne podpore.

V tem okviru razmerje med sporazumom TRIPS STO in Konvencijo o biološki raznovrstnosti, kar zadeva upravljanje dostopa do genskih virov in souporabo iz njih izviraajočih koristi, predstavlja oviro. Ker je cilj Konvencije o biološki raznovrstnosti trajnostni razvoj, predvideva pošteno in pravično souporabo koristi med ponudniki in uporabniki genskih virov. V nasprotju s tem je namen sporazuma TRIPS STO krepiti pravice intelektualne lastnine, tudi v povezavi z biotehnologijo. Tako si pogodbi v fazi izvajanja nasprotujeta. Povrh tega sporazum TRIPS v nasprotju s Konvencijo o biološki raznovrstnosti podpira zmogljiv mehanizem STO za reševanje sporov. Ker sta omenjena konvencija in nagojski protokol manj vplivna kot standarda TRIPS in TRIPS Plus, še vedno prevladuje vtis, da izvajanje ukrepov iz prvih dveh ni tako učinkovito.

Poročevalka v skladu z načelom skladnosti politik za razvoj vztraja, da bi morale mednarodne institucije ureditev iz te konvencije in njenega protokola podpreti, ne pa ji nasprotovati. Upoštevati je treba, da so države v razvoju (države ponudnice) že večkrat predlagale, naj zavezujoča ureditev od prijaviteljev patentov zahteva, naj razkrijejo vir in poreklo genskih virov in tradicionalnega znanja, uporabljenih v izumu, ter predložijo dokaze o soglasju po predhodnem obveščanju pristojnih organov v državi ponudnici ter dokaze o pošteni in pravični souporabi v mednarodnem potrdilu o poreklu. Če bi sprejeli takšne zahteve v zvezi s konvencijo, bi bilo treba prilagoditi sporazum TRIPS.

EU je že leta 2008 načeloma sprejela vključitev **zahteve za razkritje porekla** v sporazum TRIPS v zameno za boljšo zaščito geografskih označb. Po sprejetju nagojskega protokola je več držav v razvoju in gospodarstev v vzponu predlagalo spremembo sporazuma TRIPS z vključitvijo novega člena 29(a) o razkritju porekla genskih virov in/ali povezanega tradicionalnega znanja v skladu s tem protokolom.

Poročevalka se strinja, da je vključitev zahteve za obvezno razkritje v sporazum TRIPS potrebna. Posebno pozornost je treba nameniti širitvi dvostranskih trgovinskih sporazumov, ki bi z uveljavljanjem standardov TRIPS plus za pravice intelektualne lastnine lahko še nadalje ogrozila interese držav v razvoju. Zagotoviti je tudi treba, da EU ne bo izvajala pritiska na države v razvoju, zlasti najmanj razvite, naj v okviru dvostranskih sporazumov sprejmejo daljnosežne standarde pravic intelektualne lastnine za semena/kmetijstvo in zdravstvo/zdravila.